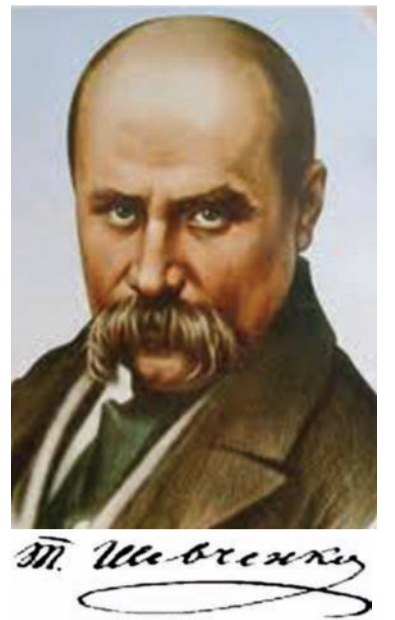

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVI. № 13-14 (липень) 2019

ГУРТ «ВЕСЕЛКА» ІЗ СЕЛА ЛУГ НАД ТИСОЮ, МАРАМОРОЩИНА

Прочитайте:

- ❖ Сурівська преса – за «круглим столом»
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ У Сучавщині – третій випуск Міжнародного фестивалю української пісні ім. Назарія Яремчука
- ❖ Перша участь українців Румунії в Міжнародному фестивалі «Рідний край» у Кишиневі
- ❖ П'ятий випуск «Фестивалю українського рибальського борщу»
- ❖ Куток гумориста

24 червня депутат, голова СУРу Микола Мирослав Петрецький разом з головою Тімиської філії СУРу Юрієм Глебою здійснив робочий візит до Тімиського повіту, де зустрівся з мером Тімшори Віктором Владом Деламаріна, українським священником м. Тімшоара та українцями з українських сіл. Були аналізовані адміністративні

проблеми, з якими стикаються українці повіту, майбутні кроки, які будуть зроблені для покращення навчального процесу, стан фінансування українських церков повіту.

23 червня Тімиська філія СУР організувала у Малих Реметах культурну подію «Український караван Банату». В події брали участь представники СУРу, держадміністрації, повітового шкільного інспекторату, директори, викладачі та учні українських сіл та артистичні гуртки з повітів Марамуриш та Тімш.

29 червня депутат, голова СУРу Микола Мирослав Петрецький у супроводі шкільного інспектора Лучії Міжок, голови Мараморської філії СУРу Мирослава Петрецького,

голови Сучавської філії Ілли Савчука, голів організацій з Мілішівців та Радівців, взяв участь у Божественній Літургії, яка відбулася в Українській Православній Церкві м. Сучави, яку очолює священник Михайло Мадяр.

Надзвичайний концерт у рамках II-го Міжнародного пісенного фестивалю-транзити «НАША ПІСНЯ – НАША ДОЛЯ» відбувся 22-23 червня у дружній атмосфері в «Гредина Морій» у місті Сігету-Мармаціей, Реметах та Полянах. Ініціаторами та організаторами заходу виступили голова СУРу та депутат у Парламенті Румунії Микола Мирослав Петрецький, Мар'ян Гаденко та голова Марамурської філії Союзу Українців Румунії Мирослав Петрецький.

ХРОНІКА ДІЯЛЬНОСТІ СУРу

Концерт відбувся за участю відомих артистів України – самобутніх перлин української естради: Мар'яна Гаденка, Оксани Добротенко, Ванди Дріневської, Анастасії Нечаєвої, Наїни Дорошенко, Зої Тимченко, Олени Пантелеєвої. Ведучими концерту були Йоан Дорел Тодя та Кармен Сорокан з боку Культурного центру міста Сігету-Мармаціей та Оксана Добротенко, режисер, кіноактриса, співачка та ведуча міжнародних фестивалів в Україні, які сприяли успішному проведенню концерту.

Безперечно, зіркою свята був народний артист України Мар'ян Гаденко, композитор, поет, виконавець власних пісень, ведучий телепрограм, організатор всеукраїнських та міжнародних фестивалів-конкурсів, справжній шоумен. У його надзвичайному доробку – понад 700 творів, переважна більшість пісень написана на власні вірші. Його пісні стали необхідні людям, мов ковток свіжого повітря, джерельної води, одкровення.

Зачарували глядачів своїм талантом, вокальними якостями та репертуаром також солістки: Ванда Дріневська, Анастасія Нечаєва, Наїна Дорошенко, Зоя Тимченко, Олена Пантелеєва. Ванда Дріневська – заслужена артистка України, провідна солістка Академічного ансамблю пісні і танцю національної гвардії України, старший викладач Національного університету культури і мистецтва (Київ). Анастасія Нечаєва – магістрантка Національної академії, керівник конкурсів культури та мистецтва, лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів, музичний керівник зразкового художнього колективу театру пісні «Ладоньки» м. Київ; Наїна Дорошенко – українська співачка-бандуристка, студентка Національного університету культури і мистецтва; Зоя Тимченко – заслужений артист України та Олена Пантелеєва – самобутня перлина у музичній короні Вінниччини, лауреат міжнародних та всеукраїнських конкурсів та фестивалів «Доля», «Осіньне рандеву», «Прем'єра пісні», «Рідна мати моя», володарка титулу «Найкраща співачка року».

23 червня у приміщенні Тімиської філії Союзу українців Румунії відбулося спільне засідання керівництва Організації українських жінок Румунії (ОУЖР) та Комісії з соціальних, сімейних та жіночих питань. Учасники засідання проаналізували діяльність ОУЖР та комісії, визначили низку проблем, з якими стикаються українські жінки та запропонували ряд рішень для їх подолання.

Водночас, учасники прийняли резолюцію про роль жінок у Союзі українців Румунії та про їх внесок в соціальне, культурне, освітнє та економічне життя української громади. Після засідання члени ОУЖР та комісії взяли участь у селі Малі Ремети у Фестивалі української пісні, організованому Тімиською філією СУРу та місцевою сурівською організацією.

19 червня, Бухарестська Філія Союзу Українців Румунії організувала літературно-художній вечір, приурочений до Дня дитини та Дня молоді.

На сцені виступили заслужена артистка України Руслана Лоцман та бухарестський дитячий танцювальний гурт «Віночок», керований Зеновією Мандюк.

З цієї нагоди відбулася і презентація збірки «Звуки непереможні» українського поета і барда Олеса Дяка у перекладі на румунську мову Корнелія Ірода.

6 липня Союз Українців Румунії організував у місті Суліна «Фестиваль українського рибальського борщу».

У гастрономічному конкурсі взяли участь команди з населених пунктів компактного проживання українців Тульчанського повіту.

Господині показали свою майстерність у приготуванні рибних борщів та інших страв, специфічних дельті, дотримуючись традиційних рецептів.

Фестиваль був спрямований на збереження та просування української кухні, культури та українських традицій, а також на їх популяризацію серед мажоритарного населення.

Під час приготування борщів фольклорні колективи «Перша зоря» з Суліни, «Біла ружа» з Леті, «Біла маковка» з Кілії Веке та «Рибалка» із Крішан, а також гості з України, тенор Микола Сікора, Юрій Кобзаренко та Олена Сусаренко, зачарували присутніх українськими піснями.

У фестивалі взяли участь члени проводу СУРу: Микола Мирослав Петрецький, депутат в Парламенті Румунії та голова СУРу, Богдан Мойсей, перший заступник голови, Іван Гербіль та Михайло Трайста, заступники голови, Ірина Люба Горват, генеральний секретар, Тереза Шендрою, секретар, Доріна Фартушнік, адміністратор СУРу, Василь Бучута – скарбник, Ілля Савчук, голова Сучавської філії, Юра Глеба, голова Тімиської філії, Дмитро Черненко, голова Тульчанської філії, Ірина Мойсей, головний редактор журналу «Наш голос», Роман Петрашук, лектор, Боут Олекса, голова молодіжної організації СУРу, Думітраке Ніколета, редактор Національного Румунського Телебачення, а також гості з України, місцеві жителі й туристи.

Під час свого робочого візиту до Суліни прем'єр-міністр Румунії Віоріка Денчіле відвідала «Фестиваль українського рибальського борщу», де зустрілася з членами проводу СУРу, яких вона привітала за збереження та просування мови, культури й традицій української громади.

СУРІВСЬКА ПРЕСА – ЗА «КРУГЛИМ СТОЛОМ»

Бухарест, 24-25 липня

Те, що мало бути робочою зустріччю зі співробітниками та кореспондентами сурівських періодичних видань /газет і журналів/, спрямованою на їх покращення, себто розширення тематики, яка би охоплювала всі сфери життя українських громад у зонах їх компактного проживання, залучення нових дописувачів, набуло широкого формату і широкої участі завдяки старанням голові СУРу і депутату Миколі Мирославу Петрецькому, голові комісії з питань преси і книговидання Івану Гербілу і голові комісії з питань культури Михайлу Трайсті – «Роль сурівської преси у збереженні національної ідентичності». Та головне, підкреслюю, не назва певного заходу чи певної події, а їх кінцевий вислід.

Привітали учасників події голова СУРу і депутат Микола Мирослав Петрецький та

СУРу на центральному і місцевому рівнях, покликані зміцнювати підвалини нашої національної ідентичності. Зауважу тільки, що роль сурівської преси у збереженні національної ідентичності повинна би бути предметом наукового симпозиуму, заздалегідь підготовленого, з ґрунтовними доповідями.

Нині СУР видає три газети /одна з них румуномовна і два журнали – один літературно-культурний і один дитячий/. Для наших інтелектуально-журналістських сил п'ять видань, хоча вони виходять місячно, аж надто велике навантаження, оскільки на одну редакцію припадає тільки від двох до трьох працівників. Якщо журнал «Наш голос» не скаржиться на брак матеріалів /хіба головний редактор жаліється на те, що надто мало українських письменників дру-

Його Ексцеленція Посол України в Румунії Олександр Баньков.

Розуміється, роль сурівської преси, в умовах свободи слова і демократії, важко переоцінити – вона один із основних чинників утвердження національної ідентичності українців, вона формує і зміцнює цю ідентичність друкованим словом, вона інформує читачів про всі акції, організовані проводом

кується на його сторінках/, маючи і закордонних авторів, переважено з Чернівців, а „Curierul ucraïnean“ також має вдосталь матеріалів, бо нашим людям легше писати по-румунськи, то, наприклад, «Український вісник», яким керую від його заснування і про який маю моральне право говорити, складаю 16 сторінок газети з того, що маю, а не з того, що бажав би мати, тобто з «живих» матеріалів, які би віддзеркалювали насамперед повсякденне життя українців, а не переважно з репортажів про фестивалі, визначні дати /Шевченківські дні, важливі християнські свята та ін/. Тому часто газета виглядає надто «фестивною», поміщаючи матеріали на дві-три сторінки. Це я підкреслив за «круглим столом».

А ініціатива залучити до співробітництва платних кореспондентів не дала сподіваних результатів, оскільки дуже важко знайти співробітників, особливо молодих, які би володіли українською мовою на належному рівні, а ще мали охоту і здібність до журналістики, що я особливо підкреслював на зустрічі.

Буває, що сурівська філія чи місцева організація з Сучавщини, Мараморощини, Банату, Тульчі організує цікавий культурний захід, але репортаж про нього появляється не в усіх трьох наших газетах, а тільки в одній, і це викликає незадоволення з боку організаторів. А це не тому, що, наприклад, «Український вісник», не приділив йому належної уваги, а тому, що на

ньому не побував наш кореспондент, якого у тій зоні не маємо, а маємо тільки у Сучавщині чи на Мараморощині.

Цю справу можна би вирішити, якби провід кожної філії мав у своєму складі відповідального з питань зв'язків з пресою. Якщо він не володіє пером, аби написати газетну статтю, мав би обов'язок висилати до редакції «сирий матеріал» про перебіг події, а тут ми би поставили його «на ноги» /це, як правило, робить головний редактор. В нашій пресі головні редактори змушені не так керувати, як виконувати всю так звану «чорну роботу». Головні редактори, маючи тільки одного чи двох членів редакції, повинні робити все: обробляти дописи, виправляти одержані матеріали, робити коректуру у шпальтах і на газетних сторінках, верстати ці сторінки підбирати фотоілюстрації до них. Це питання я піднімав перед усіма дотеперішніми головами СУРу, але без видимого результату. Підняв я його і перед теперішньою нарадою.

За своїм призначенням сурівська преса повинна писати для українців і про українців, писати про людей різних професій, які діють у наших організаціях не тільки як їх члени, але і як члени, наприклад, самодіяльних художніх колективів. Їх імена тільки згадуються у репортажах /і то не часто/, та не маємо майже зовсім їх «портретів», себто розмов з ними про їх життя-буття, про те, що спонукує їх не тільки виконувати професійні обов'язки, а і діяти на культурній ниві. Сподіваюся, що над цим задумуються наші співробітники і кореспонденти, які були присутні на нараді.

Зустріч у Бухаресті, перша так зустріч за всю історію СУРу, на якій були присутні працівники наших газет і журналів, співробітники і кореспонденти, а також високоповажні гості, зокрема професор Чернівецького національного університету Володимир Антофійчук з дружиною Аллою, університетською викладачкою і письменником Василь Джуран. Дискусії, які відбулися, будуть корисними для майбутнього сурівської преси піднятими проблемами. Про цю подію, її розгортання та виступи учасників буде написано обширно у наступних числах «Українського вісника».

Михайло МИХАЙЛЮК
Фото Тереза Шендрю

Історична довідка про депортацію кримськотатарського народу 1944 року (II)

(Продовження з минулого номера)

Вході червневих депортацій болгар, вірмен, греків та «іноземних підданих» було додатково виселено 3141 кримського татарина, яким пощастило врятуватися в травні. Таким чином, загальна кількість вигнаного з Криму корінного народу склала: 183 тис. осіб на загальне спецпоселення + 6 тис. у табори управління резервів + 6 тис. до ГУЛАГу + 5 тис. спецконтингенту для Московського вугільного тресту = 200 тисяч осіб. Серед дорослих спецпоселенців знаходилося також 2882 росіян, українців, циган, караїмів та представників інших національностей, яких було виселено через приналежність до змішаних шлюбів.

Останній ешелон з депортованими прибув до Узбекистану 8 червня, певна частина кримських татар в дорозі загинула. Кількість таких за офіційними джерелами – 191 людина – викликає сумніви. Втім, навіть радянська статистика дозволяє простежити зменшення кількості вигнаного населення.

Відразу після перемоги над нацизмом розпочалася тотальна демобілізація кримських татар з лав Радянської армії. Протягом 1945-1946 рр. в трудові табори Сибіру та Уралу було направлено 8995 військовослужбовців, яким лише 1953 року дозволили возз'єднатися із родинами на засланні. Така сама доля спіткала і відзначених воїнів – навіть двічі Герою Радянського Союзу Амет-Хану Султану не дозволили повернутися до Криму. В усіх спецпоселенців-військових вилучалися військові квитки, їм заборонялося носити зброю. При цьому старші офіцери залишалися на службі, тоді як старші офіцери-політпрацівники та співробітники карних органів відправлялися на спецпоселення.

Постановою радянського уряду від 8 січня 1945 р. «Про правовий статус спецпоселенців» відзначалося, що спецпоселенці користуються усіма правами громадян СРСР, але при цьому вони не мали права самовільно залишати райони спецпоселення, визначені для них, голови родин повинні були щомісяця реєструватися у міліції, а всі зміни у сім'ях повинні були доповідатися міліції у триденний термін.

Депортація мала катастрофічні наслідки для кримських татар в місцях заслання. Протягом року до завершення війни від голоду, хвороб та виснаження загинуло понад 30 тис. кримських татар. Не меншої шкоди зазнало господарство Криму, позбавлене досвідчених працівників.

Звичайним явищем були втечі з місць заслання. Особливого масштабу це явище набуло 1948 р., коли втекло 8692 кримських спецпоселенця, з яких було затримано 6295 і притягнуто до відповідально-

сті 2645 осіб. Уряд уже 21 лютого 1948 р. спеціальною постановою «Про заслання, висилку і спецпоселення» зобов'язало МВС встановити режим повного припинення втеч. 28 листопада 1948 р. Президія Верховної Ради СРСР своїм Указом «Про кримінальну відповідальність за втечу з місць обов'язко-

вого і постійного поселення у віддалені райони Радянського Союзу в період Вітчизняної війни» встановлювала довічний термін виселення і призначала 20-річне покарання примусовими роботами за втечу та 5 років – за переховування.

Радянський уряд 5 липня 1954 р. зняв з обліку спецпоселенців, які не досягли 16 років, а також молоді, яка прийнята на навчання до навчальних закладів. 13 липня 1954 р. Президія Верховної Ради СРСР відмінила свій указ від 26 листопада 1948 р. про кримінальну відповідальність за втечу з місць заслання.

Відселені з Криму кримські татари звільнені із спецпоселень на підставі указу Президії Верховної Ради СРСР від 28 квітня 1956 р. без права повернення в місця, звідки вони були вислані, та без повернення конфіскованого майна. Постанова Ради Міністрів УРСР від 15 грудня 1956 р. про розселення татар, німців, греків, болгар та вірмен, що раніше мешкали на території Кримської області і поверталися з місць поселення, визнавала неприпустимим їх повернення у Крим, а також вважала «недоцільним» розселення їх у Херсонській, Запорізькій, Миколаївській та Одеській областях.

Незважаючи на половинчастість ухвалених рішень, вони все-таки полегшили громадянське становище депортованих, позбавивши їх принизливих формальностей обліку. Це давало можливість і для переселення в інші місцевості СРСР, якою поодинокі депортовані змогли скористатися.

Політичні акції кримських татар (петиційна кампанія, створення політичних організацій, акції протесту, тощо) привели до ще одного політичного успіху. 5 вересня 1967 р. Президія Верховної Ради СРСР видала Указ «Про громадян татарської національності, які проживали в Криму», який скасовував звинувачення в зраді кримських татар, проте проголошував нібито повне укоріненням

кримських татар в Узбекистані. У січні ж 1974 р. Президія Верховної Ради СРСР відмінила заборону грекам, вірменам, болгарам та кримським татарам повертатися в Крим на колишні місця їх проживання.

У період після Указу 1967 р. державні органи СРСР та УРСР вдалися до іншої тактики проти повернення депортованих народів у Крим. Основним знаряддям її став контроль за поверненням у Крим колишніх депортованих осіб за допомогою інституту прописки (реєстрації). Особам, які намагалися повернутися на законних підставах, органи внутрішніх справ утруднювали або й унеможливлювали придбання житла. Також вони ускладнювали процес прописки або відмовляли в ній. Перебуваючи у Криму без прописки у судовому порядку і просто силоміць видворялися з півострова. Будь-які прояви протесту, спровоковані цими діями, неухильно переслідувалися судовими органами.

В той же час, починаючи з 1968 р., влада пішла навіть на організацію репатріації через так звані оргнабори. 1969 р. цим шляхом до Криму було прийнято 104 сім'ї, 1970 – 45 сімей, 1971 – 65 сімей. При цьому через найретельніші перевірки кандидатів на переселення не виконувався навіть мізерний план.

Кримські татари переселялися і самостійно. Наприкінці 60 – поч. 70-х рр. до Криму прибуло 195 сімей (3496 осіб). Крім того, депортовані селилися й у інших областях Української РСР, зокрема Херсонській області – 1541 чол., Запорізькій – 1063, Донецькій – 633, Одеській – 61. На 1 травня 1973 р. в республіці проживало 6874 кримських татар.

14 листопада 1989 р. Верховна Рада СРСР прийняла Декларацію «Про визнання незаконними і злочинними репресивних актів проти народів, підданих примусовому переселенню, і забезпечення їх прав», а 7 березня 1991 року – Постанову «Про скасування законодавчих актів у зв'язку з Декларацією Верховної Ради СРСР від 14 листопада 1989 року «Про визнання незаконними та злочинними репресивних актів проти народів, які зазнали примусового переселення, та забезпечення їхніх прав». Відтак відновлення за рахунок держави майнового та іншого стану репатріантів, яким цей стан був до моменту депортації, набувало необхідної легітимності.

Україна ніколи не відмовлялася від визнання актів органів колишнього СРСР щодо відновлення прав депортованих, а з часу проголошення незалежності взяла на себе повну відповідальність за долю всіх своїх громадян, включно з тими, що повертаються на її територію з місць депортації.

Від Посольства України в Румунії

Ще з перших років пореволюційних змін у Румунії я почала мріяти про налагодження добрих контактів з українськими громадами Молдавської Республіки, щоб поділитися досвідом із тими, які є нашими близькими сусідами, тим паче, що транспортні зв'язки і безвізовий перетин кордону були сприятливими нашої можливій співпраці. Проте, на жаль, дуже мало зробилося у цьому напрямку. Правда, почав вирувати деякий час конфлікт у Придністров'ї, і ми так і не налагодили належні культурні контакти, крім деяких спроб.

В останні роки доля звела мене із дуже енергійною, красивою і талановитою україною Оленою Тер, заслуженою артисткою Молдови, із якою часто спілкувалася по інтернеті (намагалася навіть запросити її на один із наших фестивалів, та не вийшло). Зате пані Олена подумала запросити мене на цікавий захід до Кишинева, на 15-ий випуск Міжнародного фестивалю «Рідний край» у якості почесного гостя та із проханням посприяти у залученні одного з українського ансамблю із Румунії. Доля випала колективу із Тульчі «Задунайська Січ», керованого головою філії СУР Тульчанського повіту Дмитром Черненком, бо ж між ними і територіальна близькість, і вони уже зналися.

І так, від громадської асоціації «Квітухий край», очоленої Оленою Тер, надійшло запрошення для нас взяти участь 2 червня у XV-му Міжнародному молдовсько-українському фестивалі мистецтв "Plai Natal" – «Рідний край» під девізом: «Через культуру до миру, про-

цвітання, гармонії і злагоди». І, певна річ, важко було відмовити такій пропозиції. А якщо інші випуски фестивалю були присвячені різним подіям і річницям – найважливіша з них була 200-та річниця народження Тараса Шевченка – то цей випуск був присвячений Дню захисту дітей. Цей день зібрав багато молодих

Перша участь українців Румунії в Міжнародному фестивалі «Рідний край» у Кишиневі

художніх колективів і артистів – українців та інших національностей та кількох представників з інших країн, в тому числі з Румунії. І вдалося нам таки взяти участь у цьому важливому заході завдяки позитивному рішенням Ради СУР

щодо фінансування поїздки і проживання у Кишиневі (через відомі всім цього річні дисфункції Уряду і Парламенту Молдови фінансування цього фестивалю з боку уряду на цей раз було, як я чула, майже нульове).

Але ми дізнались із короткого звіту на відкритті заходу, вираженого головним організатором, скільки вже було досі здійснено: «За 15 років цей проект вніс значний вклад у збереження і розвиток української культури, традицій, в забезпечення присутності українського фактору в культурно-гуманітарному та інформаційному просторі Республіки Молдови, в ознайомлення представників різних етнічних груп молдовського суспільства з творчістю українських танцювальних і музичних колективів, художників, народних майстрів, сприяв розвитку культурного і мовного різноманіття, налагодженню міжкультурного діалогу та співробітництва між представниками культурно-мистецьких кіл України, Молдови і країн світу».

Фестиваль, який проходив у «Домі національностей», розпочався в недільну обідню пору і тривав понад три години, був багатим і насиченим дуже краси-

вими художніми моментами, у яких проявили себе особливо діти і молодь!

Мені і пану Черненку випала честь взяти слово на відкритті фестивалю. Я передала вітання від Союзу Українців Румунії, розказала коротко про наше життя-буття і про нашу відкритість до співпраці із українцями Молдови. На знак пошани ми отримали аж дві грамоти-нагороди: від асоціації «Рідний край» та від Агентства міжетнічних відносин, які підписав генеральний директор Олег Бабенко.

Гучно і весело розпочався концерт, який відкрила Олена Тер і молодь, яка з нею радо пританцювала і співала. Особливо запам'яталась пісня «Україна і Молдова», яку бездоганно виконала вона разом із співаком Йоном Чорнеєм. Звучало багато українських і молдовських пісень у виконанні артистів-співаків. Але були і художні колективи пісні і танцю різних етносів. Запам'ятались два українські колективи – «Водограй» із с. Єдиней та «Іскринка» із села Унгри. А із ряду національних меншин найбільше

сподобались мені жінки-болгарки із села Твардіца – як співом, так і оригінальними народними костюмами. А про болгарів із подивом говорять тут наші українці, що вони найбагатші у Молдові і найкраще організовані серед нацменшин.

Тульчанський колектив «Задунайська Січ» поділив свою програму виступу надвоє. У першій частині він вдало виконав козацькі задунайські пісні у супроводі акордеоніста Дмитра Черненка, а у другій половині гурт виконав кілька українських танців, які приємно вразили глядачів і викликали теплі оплески. Учасникам свята особливо сподобався їх гарно виготовлені українські народні костюми. Ці костюми не добруджанського походження, вони були подаровані колись Україною (саме президентом Віктором Ющенком) як для цього колективу, так і для танцювальної «Зорі» із Бухаресту.

Фестиваль закінчився піднесенням настроєм і тривалими оплесками щедрої публіки. Честь і слава пані Олені за її енергійність і обізнаність у організуванні таких свят (недарма Україна нагородила її Орденом Княгині Ольги!), але і її помічникам, які старались вести програму на високому професійному рівні!

Ярослава-Орися КОЛОТИЛО,
Голова бухарестської філії СУР

*Фото авторки
(Закінчення на 6 стор.)*

(Продовження з 5 стор.)

Слід згадати, що на сцені виступало багато представників влади, але і Посольства України у Молдові та новообраний представник української громади у Республіці Молдова Віталій Мруг, з яким я мала приємність познайомитись.

Як ми могли дізнатися із преси, у травні цього року пройшов позачерговий Конгрес українців Молдови, де обрано нове керівництво української громади після непоправної втрати Миколи Олійника, який довгий час представляв інтереси українців у цій країні. Від України на конгрес прибув відомий нам уже Михайло Ратушний, а від СУРу – заступник голови яської філії Данієл Серединчук. Був обраний одноставно головою Віталій Мруг, людина, про яку всі тут відгукуються позитивно і вважають, що він заслуговує цієї високої і відповідальної функції. Взагалі, створилось у мене враження, що тут українці мають дружні відносини між собою і взаємну повагу. Можна би від них повчитись!

В кінці свята був організований прийом, де ми мали нагоду поспілкуватись і поділитись думками із давніми кишиневськими друзями, але і з новими людьми, діячами культури і освіти українців Молдови.

З-поміж нових цікавих знайомих мушу згадати, крім пана В. Мруга, також і його заступницю, приємну співрозмовницю пані Маріану Шмиленко, а із давніших знайомих я мала радість зустріти пані Валентину Морару, представницю Жіночої громади українок Республіки Молдови та сімейство Катерини та Віктора Кожухарів, обидвоє доктори історії, які віддавна діють у галузі української науки. Вони дружньо зустріли мене в аеропорту (пана Віктора, виявилось, що я аж 25 років не бачила!). Пані Валентина також піклувалася мною першого вечора після прибуття. Складаю їм низький уклін і подяку та запевняю, що наша співпраця тільки що починається!

Не можу закінчити цю статтю без того, щоб не поінформувати коротко нашого читача, хто такі українці Молдови і як вони розв'язують свої проблеми ідентичності. Вважаю, що нам потрібно пізнати краще життя українців діаспори, взагалі, щоб могли із ними поділитися досвідом, співпрацювати.

Українці становлять у Молдові, після перепису населення 2004-го року, третю

Перша участь українців Румунії в Міжнародному фестивалі «Рідний край» у Кишиневі

за чисельністю лінгвістичну спільноту. Українців тут записалось 282.406 (а у Придністров'ї – 160 тисяч). У Молдові є понад 300 населених пунктів, у яких українське населення становить більшість. Основна маса українського населення зосереджена в північних і східних регіонах Республіки.

У 35 навчальних закладах Республіки українська мова й література вивчаються як навчальна дисципліна або як мова навчання. Українську мову вивчають у понад 30 навчальних закладах Придністров'я. Хочу зазначити, що це дані трохи давніші і число шкіл, де вивчається українська мова, могло зрости або скоротитися між часом.

У Молдові видаються підручники з української мови й літератури. У середніх навчальних закладах, де вивчається українська мова, введено курс «Історія,

культура й традиції українського народу». У Міністерстві освіти Республіки Молдова діє Відділ навчання мовами національних меншин, що займається питаннями викладання українською мовою.

У Кишиневі функціонує Український культурно-освітній центр, при якому від-

крито музей «Українці в культурі Молдови», також постійно (з 1999 року) діє недільна школа, де діти вивчають українську мову й культуру, історію України.

З 1991 року в Кишиневі діє Бібліотека української літератури ім. Лесі Українки. Вона володіє великим фондом літератури українською й іншими мовами, значну частину фонду становлять періодичні видання з України. Бібліотека проводить культурні заходи: зустрічі з цікавими людьми, вечори відзначення ювілейних і пам'ятних дат України, літературні вечори, виставки.

У Республіці Молдова діють понад 250 українських фольклорних колективів, з яких 11 – зразкові. Традиційним стало проведення в Молдові обрядів новорічних свят, Днів слов'янської писемності й культури, Етнокультурного фестивалю, заходів з нагоди Дня захисту дітей, Шевченківських днів, Дня незалежності України тощо.

Великий внесок у розвиток і збагачення культури Молдови робить створений Благодійний фонд професійних художників – українських народних майстрів «Renaștere – Відродження» Республіки Молдова.

Значною подією стало відкриття 12 березня 2002 р. у м. Бельци пам'ятника Тарасу Шевченку.

При Інституті міжетнічних досліджень Академії наук Молдови діє відділ історії, мови й культури українського населення. Він беруть також участь у розробці підручників з української мови й літератури. Кілька таких підручників я мала приємність отримати у подарунок від сімейства Кожухарів, які там працюють і цим займаються (особливо пані Катерина).

Компанія «Телерадіо-Молдова», присутня і вона на Святі дітей, регулярно транслює на всю територію Республіки теле- і радіопередачі українською мовою. Щотижня виходить у ефір телевізійна програма українською мовою «Світанок» і радіо-журнал «Відродження».

Союз українців Молдови «Заповіт» – «Moștenire» видає загальнонаціональну газету «Рідне слово», а у м. Рибниця (Придністров'я) виходить українською мовою газета «Гомін».

Серед організацій і товариств українців Молдови відзначається особливо Асоціація української молоді «Злагода». Слід підкреслити, що її голова Дмитрій Лекарцев був обраний минулого року очолити Форум молоді української діаспори, що діє при СКУ. І це дуже престижно!

П'ятий випуск «Фестивалю українського рибальського борщу»

Протягом двох днів, 6-7 липня, у Суліні відбувся п'ятий випуск «Фестивалю українського рибальського борщу».

Днем перед фестивалем голова СУРУ Микола Мирослав Петрецький, разом з першим заступником Богданом Мойсеєм, генеральним секретарем Любою Горват, секретарем Терезою Шендрою, адміністратором Доріною Фартушнік та головою Тульчанської філії Дмитром Черненком зробили робочий візит до двох сіл Дельти Дунаю, де живуть українці – Караорману і Крішану.

Добратись до Караорману і Крішану можна тільки човном або катером, бо сухопутної дороги туди нема. Нас повіз голова Тульчанської філії Дмитро Черненко сурівським моторним човном.

Перший заступник голови СУРУ Богдан Мойсей уродженець цієї місцевості, він провів дитинство у рідному селі.

Запилюженою дорогою дійшли до школи. Тут нас зустріли члени місцевої організації СУРУ, котрі розказали про проблеми, з якими стикаються щодня. Ми дізнались, що до школи ходять тільки семеро дітей різного віку, від I-го до IV-го класів. Учителька викладає уроки окремо учням, залежно у яких класах вони навчаються.

Село бідне, дороги неасфальтовані, куди глянеш повно пилюки, мешканці жаліються, що у селі нема питної води, колодязі висохли, а представники держадміністрації не роблять нічого, щоб розв'язати людям ці проблеми.

Примарія дала місцевій організації СУРУ будинок, досить великий, але якому потрібний серйозний ремонт.

Голова СУРУ, депутат Румунського Парламенту Микола Мирослав Петрецький з терпеливістю вислухав всі скарги і сказав, що Союз українців Румунії буде старатися, щоб хоча б частково розв'язати їх проблеми.

Далі поїхали до Крішану. У будинку культури зустрілись з членами організації СУРУ, де обговорили багато проблем, у першу чергу вивчення української мови. Голова СУРУ підкреслив, що для українців головне зберігати свою культуру, мову і традиції, треба розвивати і передавати їх дітям та внукам.

Також ми зустрілися з священиком села, отцем Флоріаном Думітреску, котрий старається збудувати церкву. Будову церкви лише почато, потрібно ще багато грошей. Голова

СУРУ сказав, що СУР проаналізує стан фінансування церков, і, якщо є законні можливості, то допоможе у цій справі.

Як в організації Караорману, так і в організації Крішану є багато проблем. Найголовніша це вивчення української мови.

Наступного дня поїхали до Суліни катером. Дорога по каналу Суліна була приємною, біля двох годин ми милувалися пейзажем Дельти Дунаю.

Як і кожного разу, у день фестивалю команди, які беруть участь у конкурсі, почали підготовку до змагання.

Голова повітової організації Дмитро Черненко відкрив фестиваль вітальним словом для гостей та всіх учасників фестивалю.

На фестиваль прибули члени Ради Союзу Українців Румунії на чолі з головою Миколаю Мирославом Петрецьким, першим заступником голови Богданом Мойсеєм, заступниками голови Іваном Гербілем та Михайлом Трайстою, генеральним секретарем Любою Горват, секретарем Терезою Шендрою, скрабником СУРУ Василем Бучутою, адміністраторкою СУРУ Доріною Фартушнік, Алексою Боутом, головою Молодіжної організації СУРУ, Іриною Мойсей, головним редактором журналу «Наш голос», редактором газети «Вільне слово» Романом Петрашукком та багато жителів з околиць.

До нашої події загостила офіційна урядова делегація на чолі з прем'єр-міністром Румунії Віорікою Денчіле. Прем'єр-міністр зустрілась з членами проводу СУРУ, яких

вона привітала, а також відвідала стенди команд, котрі брали участь у конкурсі, де мала нагоду познайомитись з кулінарними традиціями українців Дельти.

Під час готування борщу на сцену, влаштовану на площі змагання, вийшли артистичні групи: «Перша зоря» з Суліни, «Біла ружа» з Леті, «Біла маковка» з Кілії Веке та «Рибалка» із Крішану, які виконали українські пісні.

Почесними гостями події з України були заслужений діяч мистецтв України, педагог, професор вокалу, тенор Микола Сікора, котрий мав нагоду заспівати прем'єр-міністру по-українськи «На многая літа», його дружина Олена Сусаренко та співак Юрій Кобзаренко. Вони зачарували присутніх українськими піснями.

Всі конкуренти заготовили необхідні продукти для борщу. Як знаємо, для рибного борщу головний продукт це свіжа риба різного виду.

У змаганні брали участь господині з Караорману, Крішану, Кілії Веке, Леті, Мурігйолу, Пардіни, Тульчі, Теліци, Чукурови, Фентина Маре та Суліни.

Кожна команда старалась якнайкраще підготувати фестивльний стіл для презентації.

Борщ готовий. Далі необхідне формування журі. І так, голова Повітової філії Дмитро Черненко запросив Миколу Сікору, Юрія Кобзаренка, Івана Гербіля та Михайла Трайсту приєднатись до журі.

Почалась дегустація борщу. Кожен борщ мав особливий смак, господині мали свій секрет, щоб борщ був найсмачнішим.

Членам журі було досить важко погодитись, котрий із борщів найсмачніший.

Порадившись, вони вирішили, що всі команди заслужили перше місце.

Бо всі команди старались і напружувались, щоб подія відбулась у якнайкращих умовах.

«Фестиваль українського рибальського борщу» у Суліні дає змогу українцям Дельти Дунаю зберігати українські традиції і показати всім культуру української меншини», – заявив голова СУРУ Микола Мирослав Петрецький Агенству Аджерпрес.

Організаторами фестивалю були Союз українців Румунії та Тульчанська повітова організація СУРУ, якою керує Дмитро Черненко.

Тереза ШЕНДРОЮ
Фото авторки

У Сучавщині – третій випуск Міжнародного фестивалю української пісні

*Повіяв буйний вітер, заспівав,
Я ще не все, не все тобі сказав.
Поклич мене – я по тонкім льоду
До тебе знов дорогу віднайду.*

Приспів:

*То не весна - не вір струмкам, кохана,
Бо теплий вітер в січні, то омана –
Ще будуть заметілі, ще будуть сніговії,
Не вір вітрам, бо квіти їм не вірять.
Прийде весна і всюди крига скресне,
Не вір вітрам, не вір словам облесним.
І буде наша зустріч за зимою,
Ще буду я з тобою, ти – зі мною.*

(Слова Степана Пушика, музика Володимира Івасюка, виконання Назарія Яремчука; у 80-их роках пісня була забронена...)

За проектом Негостинської організації Союзу Українців Румунії, зокрема голови **Валентина Леонте**, за підтримкою повітового проводу Сучавської філії, зокрема голови **Іллі Савчука** та за фінансовою підтримкою СУРу, в Негостині-Сереті успішно пройшов, ось, уже третій випуск **Міжнародного фестивалю української пісні ім. Назарія Яремчука**. Якщо взяти до уваги таємний сенс пророчої цифри «три», то напевно можна сказати, що даний третій випуск є незаперечним підтвердженням добре задуманого проекту, котрий відповів вповні особливому таланту і любові українців-буковинців, і не тільки, вживати в житті-бутті рідну пісню, але й підтвердженням чогось нового, що вже сугерує/забезпечує неперервне примноження подальших випусків. Це я спостеріг тоді, коли привітав вельмипочесного гостя фестивалю, заслужену артистку України **пані Ірину Стиць**, і, побачивши її у супроводі п'яти підлітків, запитав:

– **Пані Ірино, минулого року признались перед публікою, що Ви тричі щаслива, бо Всевишній облагородив Вас талантом виконувати чудово українську пісню, що у Вас двоє прекрасних діточок та що берете участь у цьому фестивалі. Як пояснюєте чудо-диво п'яти діточок?**

Пані Ірина усміхнулась та охоче відповіла:

– **Пане Євсебію, в мене є намір до п'яти, але оці підлітки це мої солісти-вихованці вокальних студій Чернівецького Національного Університету ім. Юрія Федьковича, це справжні таланти, це грядуще покоління, яке забезпечує невмиручість**

нашої української пісні, це чернівчани Софія Гончарюк, Тетяна Куцик, Тетяна Мельникова та киянин Ігор Данилейко, який голосом і стилем наслідує творчість Назарія Яремчука.

Я впевнений, що жест пані Ірини залучувати молодих виконавців, дітей і підлітків, до таких заходів був уважно сприйнятий нашими проводами, головним наставниками артистичних колективів, і в наступних випусках ми побачимо подібних виконавців і в складі наших гуртків.

*

Пригадаю нашим читачам, що на сцені культурних установ міста Серету

та села Негостини концертували, окрім Назарія Яремчука, й інші престижні відомі артисти української пісні, як дует «Писанка» - Оксана Савчук та Іван Кавацюк –, Лілія Сандулеса, Іван Дерда, Ольга Добрянська, представники музичного відділу Чернівецького Національного Університету, але таємна духовна ампрента Назарія Яремчука залишилась таємницею. Вона не погодилась відійти у далекий світ разом з її вокальним втіленням та повертається до нас циклічно і у формі фестивалів, присвячених йому.

А хто він, Назарій Яремчук? Це той, чиє ім'я означає **«присвячений Богові»**, це той, котрий співав таких пісень, **«які западають в душу, в пам'ять серця, несуть гарні думки, зачаровують красою мелодій»**, це той, що **«вчив»** піснями **«пам'ятати священні речі – навіщо живеш, звідки ти родом, до чого прагнеш, що скажеш людям, з якого колодязя п'єш живу воду»**. Він ще той, що **«так співав, що мав у горлі мозолі, що крилами ставав йому голос»** (Андрій Демиденко) і ще той, що **«встиг стати живою легендою вітчизняної естради»**, з котрим облетіли світ наші українські пісні – **«Червона рута», «Водограй», «Смерекова хата», «Стожари», «Гай, зелений гай», «Родина», «Я піду у далекі гори», «Пісня буде поміж нас», «Писанка», Гей, ви, козаченьки», «Я ще не все тобі сказав»**. Назарій Яремчук ще той, що під час Афганської війни виступав перед солдатами, а 1986-го року після Чорнобильської катастрофи тричі виступав перед ліквідаторами аварії.

Але його слова – **«Мене турбує одне: що буде з нашим пісенним садом завтра?»** – є саме та воскресаюча духовна ампрента, залишена ним там, де він виступав. Мабуть, пані Ірина Стиць знає це запитання і принесла третьому випуску фестивалю ім. Назарія Яремчука наймудрішу відповідь: п'ять паростків для збагачення українського пісенного саду.

*

Вітальні слова промовили голова Сучавської повітової філії СУРу Ілля Савчук, голова Яської повітової філії СУРу Віктор Григорчук та народний депутат Заставницького району, Україна, Максим Бурбак. Кожен підкреслив плідну роль, яку відіграють такі фестивалі у затриманні та збагаченні культурних від-

Євсебій Фрасинюк

Фото автора

(Продовження на 11 стор.)

ім. НАЗАРІЯ ЯРЕМЧУКА. Негостина-Серет, 30 червня 2019

носин між двома країнами, у збагаченні репертуарів та обміну досвідом у духовному просуванні обох народів. В Україні ситуація складна з багатьох точок зору, сказав останній, але культурна емуляція підтримує оптимістичний дух народу, підкріплює надію на краще.

*

Першими виступили на сцені культурного дому м. Серету ансамбль «**Червона калина**» з села Негостини, наставник **Юліян Кідеша**. Танці, виконані вправними артистами-аматорами цього колективу, продемонстрували не тільки динамічні здібності кожного зокрема, але й чаруючу красоту тілесного мовлення як індивідуально, так і колективно, за що публіка нагородила їх гучними оплесками. Удосконалені рухи танцюристів-хлопців часто сягали рівня впевненої акробатики, що надає цьому колективу окремої специфічності.

На жаль, через стан здоров'я диригента і професора Миколи Майданюка не виступив на сцені фестивалю і відомий вокальний колектив цього ансамблю, який плекає глибоке джерело місцевої української пісні.

Другими виступали гості з України – народний фольклорно-етнографічний колектив «**Кумоньки**» ансамблю «Центр у Дозвілля» села Веренчанка Заставницького району, керівник пані **Марія Василівна Костик**. Плекають вони місцеві скарби української культури, прадідівські народні традиції, звичаї та обряди, але визначились народними побутово-жартівливими піснями, підняли настрій глядачів/слухачів та отримали щирі оплески.

В залі я закріпив з самого початку присутність двох моїх близьких друзів, визначних негостинців, **Михайла Волощука** та **Віктора Серединчука**. Перший, це відомий українцям поет, художник, музикант і диригент колишнього славного дівочого вокального колективу «**Негостинські квіти**», а другий – викладач математики і палкий прихильник української культури. Коли стали виходити на сцену виконавці нинішнього славного вокального колективу «**Негостинські голоси**» під наставництвом талановитого майстра танцю, гітари та пісні **Петра Шоймана**, у куточку очей Михайла Волощука, на мить, я спостеріг відблиск солодкої ностальгії.

Самий склад цього самодіяльного гуртка говорить про те, як вміють негостинці дарувати-передавати рідну пісню з покоління в покоління. Стиль традицій-

ний, з відчутним забарвленням української романтики, але закріплюються і тенденції інтерпретаційного оновлення, те, що публіка сприймає до душі і віддячує оплесками.

Серетський ансамбль «**Коломийка**» представив танцювальний та вокальний колективи – керівник відомий викладач музики **Зірка Янош**, член винятково

талановитої сім'ї. Батько був відомим викладачем музики, майстром скрипалем, невтомним культурним діячем. Мав і двох синів: Валентин Янош – директор студентського дому культури в Сучаві, інструментист, а Олександр-Саша – диригент симфонічного оркестру у Швейцарії. Виконала «Коломийка» як танці, так і пісні, досконало, з упевненістю, їхні духовні хвилі відгукуються в душі публіки, викликаючи радість та любов до рідного. Щирими оплесками присутні в залі оправдали їхні старання.

Приємним сюрпризом фестивалю стала присутність та виступ на сцені гостей-українців з сусідньої Мараморощини, де предківські традиції, звичаї та обряди є складовими їхнього життя-буття. Представив цей чудовий мальов-

ничий край вокальний колектив прекрасних юнок «**Надія**» під керівництвом талановитої викладачки **Адріани Рикало**.

Прекрасний народний стрій, від постільців до віночків, наче розповідає про народне мистецтво, удосконалене до прегарного, а вишиванки наче зібрали всі квіти з марамороських полонин. Чудово виконані дічатами гуцульські пісні пригадали любов, з якою виконував їх і Назарій Яремчук. Публіка подарувала цьому колективу гарячі оплески.

Жвавими оплесками зустріла публіка солістів-вихованців Чернівецького університету. Виконали вони з неабияким талантом пісні з невичерпного резервуару української естрадної музики, а пісня «Родина», виконана у тембрі досить подібному до Назарія Яремчука, просто схвилювала весь зал, а наполегливе домагання глядачів-слухачів викликало повторне і спільне виконання улюбленого «гімну єднання».

Виступи артистичних гуртків завершили гості з України: вокальний колектив «**Сяйво**», керівник пані **Надія Заболотнюк**, та вокальний ансамбль будинку культури с. Мигово, «**Заграва**», керівник пані **Галина Москалюк**, в складі якого яскраво виступила солістка районного будинку культури м. Вижниці **Ольга Дроняк**, котру публіка сприйняла яко духовним представником рідної околиці Назарія Яремчука, та соло на скрипці – **Анна Ватаманюк**.

Окрім прекрасних пісень та чудового виконання, публіка фестивалю, і не тільки, отримала, по-перше, духовну насолоду, а по-друге, цінні орієнтири поступу української естрадної та народної музики.

Завершила концерт **Фестивалю української пісні ім. Назарія Яремчука** заслужена артистка України, почесний гість фестивалю, щирий друг українців Румунії і непевно всього світу, пані **Ірина Стиць**. З самого початку вона обняла своїм співом весь зал, привітала особисто майже всіх, просто полонила чудовими нашими українськими піснями публіку, яка не переставала віддячуватись оваціями та оплесками. В кінці розповіла про свої артистичні початки, в котрих доля вислала назустріч Назарія Яремчука, який прорік їй висоти у мистецтві музики.

Таємна духовна ампрента Назарія Яремчука спрацювала, і, здається, працює і подальше на збагачення та благо божественного саду української пісні...

Вельмишановний Пане Редактор Михайле Михайлюк

Висилаю Вам вірш «Перші кроки до пісенно-театральної діяльності» в Негостині. Якби Ви надрукували цей вірш в «Українському віснику», це була б велика радість для читачів з нашого села. Вони пригадали б собі таких славних культурних активістів як Ол. Петращук, Валеріан Янош, Дм. Куява, Микола Майданюк. Перші три вже далеко від нас...

З пошаною Михайло Волощук

ПЕРШІ КРОКИ ДО ПІСЕННО-ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НЕГОСТИНІ

Святкує їх село, як родина,
У променях спогадів бачить їх слід.
Вони ж бо любили свою Негостину,
До слави піднесли увесь її рід.

Були ті часи не легкі і не милі,
Не капало з неба бажане добро.
Жилося немовби у темнім тунелі,
При лампах світилось у ночах село.

Але негостинські дівчата не тліли,
І хлопці не падали в розпач важку.
Вони до культури всім серцем летіли,
Щоб вивчити пісню чи п'єсу нову.

Бо пан Петращук уперш в Негостині
Створив славний хор для вкраїнців своїх,
А потім пан Янош, немов би святиню,
Продовжив цю справу на радість усіх.

В культурному домі артисти збирались,
Хоч був він старий, як бабусина піч.
Тут п'єси класичні молодь пізнала,
Тлумачили п'єси Куява й Аріч.

«Наталку Полтавку» зіграли на сцені,
Втілили Одарку, а також Петра.
Усі негостинці раділи веселі,
Бо п'єси їх вчили краси і добра.

Веселість і жарти, і радість буяли,
Дівчата і хлопці співали пісні.
І пісня нераз їх до шлюбу водила,
А також і п'єси в чарівному сні.

Протік час рікою в несонячні далі,
За обрій, де тиші немає кінця,
Туди пішли сять, як злотні медалі,
Хористи й актори – окраса села.

Але на їх місці, повита красою,
З'явилась на сцені вже зміна нова.
І тут зацвіли «Негостинські квіти»,
І знов залунали пісенні слова.

У Києві співали, столиці України,
Прославили там своє рідне село,
І там почувались, як в любій родині,
Бо їх огортали любов і тепло.

У радості світлій, в село Негостину
Де молодь вся прагне лиш добрих наук,
Прийшов, наче промінь, є тут він і нині,
Професор-музика – наш друг Майданюк.

І струни чарівно в той час забриніли
Усіх мандолін для людської душі,
Дівчата на них по-українськи заграли,
І грають-співають і вам, і мені.

Як гарно і любо, що вся Негостина
На струнах цих срібних у співі живе.
Тому наша пісня, як в раю рослина,
В селі моім світлім ніколи не вмере.

Михайло ВОЛОЩУК

«Дзюнь, Пан та Іван»

Багато років тому у громаді Дарманешти, Сучавський повіт, а саме від 1962 року, існувало тріо музикантів.

Назва цього тріо була «Дзюнь, Пан та Іван». Ось їх імена: Юрій Опарюк (Дзюнь), Дмитро Шведуняк та Іван Чев'юк.

Вони грали на весіллях, на танцях з нагоди храмів, на забавах молоді, на колядниках, на Новий рік і на всіляких набутках. Грали не тільки у Дарманештах, але і в інших селах.

Довгі роки грали тільки троє, а згодом до них «причепилися» й інші. Так було до 1991 року, коли я став директором дому культури. Тоді з паном Дмитром Шведуняком ми заснували ансамбль «Барвінок». Про це у наступнім матеріалі.

Нагадаю, що Дзюнь помер 1993 року, а Іван 2010 року.

А тут буде бесіда про внука Дзюня, а саме про Вледуца Барбіра.

Вледуц Барбір з Марицеї, він тільки що закінчив національний коледж «Спіру Гарет», клас математики-інформатики.

Він з малих класів грає на скрипці.

Коли підріс, пан професор Петро Шойман взяв його під своє «крило» і почав брати на різні культурні події.

Нагадаю кілька: «Дні міста Бістріца», «Свято

української сорочки», Тарна Маре – Сату Маре, фестиваль звичаїв – Орадя, «Свято у моїм селі» – Балківці, фестиваль у селі Стража, фестиваль ім. Назарія Яремчука.

Окрім участі у культурних подіях у Марицеї та Калинештах Енаке, виступав у Сереті, у Сучаві, у Мілішівцях та Радівцях.

В останній час він виступає з гуртком «Люди», це тріо викладачів – Петро Шойман, Петро Ілінкей та Вледуц Барбір. Маю пропозицію, аби СУР допоміг йому придбати нову скрипку та український костюм.

Це був би добрий приклад і для інших.

Микола КУРИЛЮК

Фото автора

X X X

Трафунки, про які пишу вже багато років, мають потрібне джерело: трафунки пережиті, головні в дитинстві та юності; трафунки почуті; трафунки вчитані.

Цікава та річ, що найцупкіше тримаються моєї пам'яті трафунки пережиті, а потім почуті, особливо від мого діда Георгія Бойчука, який був майстерним оповідачем. Його оповідки черпалися найперше з так званої «народної міфології», в них перепліталось реальне з фантастичним – про нечисту силу, ворожбитство, привиди, різні диковинки, якими заворожено заслуховувалися ми, діти. Натомість мій тато розповідав страхотливі трафунки з свого австрійського вояцтва і фронтів, на яких він воював за цесаря, а також старовіцькі трафунки з сільського життя давніших часів.

Немало трафунків, пережитих і почутих, увійшли до моїх книжок /див. «Крилиця під каменем»/, чи були надруковані в «Українському віснику» і «Нашому голосі». Одні з них навіть стали новелами.

Останнім часом я почав «полювати» на трафунки-цікавинки у прочитаних книгах чи рукописах, які підготую до друку. Вони часто стають приводом до роздумів, чи можуть послужити для написання власних творів. Та хочу вірити, що мої трафунки всілякого гатунку цікаві і повчальні, тому пишу їх. Інакше тримав би їх у закамарках пам'яті.

«ПРИТЧА» ПРО ШЛЯХЕТНІСТЬ

Незважаючи на всілякі несподівані перешкоди, пробуємо видати монографію про село Негостину, написану багато років тому славним сином цього села – Іваном Абрам'юком. Та я оптиміст і сподіваюся, що вона побачить світ ще нинішнього року.

Читаю рукопис монографії і доходжу до розділу про структуру населення Негостини. І тут натрапляю на рядки, які мене просто вразили шляхетністю автора. Говорячи про дитяче населення Негостини, Іван Абрам'юк подає число позашлюбних дітей. Та він не називає їх ні байстрюками, ні безбаченками, ні незаконними, ні навіть позашлюбними, а шляхетним, делікатним виразом – **«діти нешлюбного ложа»**.

А міг обійтися автор сухою статистикою, чи кинути докірливий натяк па «аморальність» у рідному селі. Та Іван Абрам'юк не дозволив собі жодної догани до матерів, що дали життя тим дітям поза «шлюбним ложем». З цього можна

зробити висновок, що материнство для автора монографії святе, в душі Шевченка – «На тебе, мати, уповаю». Від таких людей минулих поколінь української інтелігенції чернівецького вишколу є нам чого навчитися.

ЗАГАДКА ДЛЯ ТАТА

У студентські роки, а то й опісля, у мене /не повірите!/ було густе й буйне волосся, а що я його рідко підстригав, то волосся спадало на потилицю і чоло цілою гривною. Воно ще дужче відростало під час довгих літніх студентських канікул /а згодом відпусток/, коли я зовсім обминав ножиці «стригуна».

Я був молодий і зовсім не журився тим, навіть потайки хизувався своєю гривною, коли бачив лисих, які світилися голим черепом. Та під час однієї з відпусток /тоді я вже працював у газеті «Новий вік»/, які через брак грошей я проводив у рідному Сереті, та аби не марнувати часу, допомагав татові у мулярці, порався на господарці, як кожний г'зздівський син, тато звертається до мене:

«А скажи мені, там, у Букурештах, така ноша, що ти не стрижеш свій чупер? Бо на голові у тебе ціла копиця! Давно вже хочу тебе запитати...»

Я запевнив старого батька, що не беруся за ніякою ношею-моду, а просто мені лінки піти й постригтися.

Тато недовірливо похитав головою, а я далі ходив собі нестриженим.

НЕСТРИЖЕНА ГОЛОВА І КОМЕНДАНТ МІЛІЦІЇ

Тоді, коли бравурно ходив я нестриженим і хизувався своєю кучмою волосся, у Сереті «владарював» комендант міліції у чині старшого лейтенанта. Всі його боялися, бо лихий був і вредний, всюди бачив «непорядки», до всього чіплявся, штрафував людей за найменшу провину.

Заходжу одного дня до міської книгарні, де продавцем був негостинець Бучевський, чоловік порядний і доброї пам'яті. Тоді у серетській книгарні ще можна було купити українські книжки, головні твори класиків.

Стою біля полиці і гортаю книги, міркуючи яку би купити, бо грошей у кишені не густо, аж тут заходить до книгарні комендант міліції. Крім мене, у книгарні – нікого. Не звертаю на нього уваги, роблю своє. Та комендант несподівоно підходить до мене, владним голосом питає хто і звідки, вимагає показати паспорт. Знаючи його натуру, стримано відпові-

даю, подаю паспорт. Повертаючи мені паспорт, комендант різким тоном запитує, чому я не стрижений і, не чекаючи відповіді, каже, що в **його** Сереті ніхто не сміє ходити нестриженим, як бродяга, і що мене буде розкритиковано по місцевому радіомовленню – хай люди знають, що він не допускає ніяких непорядків і негативних прикладів для молоді міста. В **моїм** Сереті – повторює з притиском.

І «власник міста», вважаючи, мабуть, що загнав мене в кут, зневажливо махнув рукою і звернувся до продавця Бучевського, мовляв, він хотів би прочитати якийсь пригодницький роман – чи має він такі книги?

Пан Бучевський, вибачаючись, каже, що таких книг не має.

Комендант, не вірять, хоче переконатися на власні очі, тому підходить до полиці і починає тикати пальцем в томи класиків світової літератури: А оцей **Беумархаїс**, а оцей **Волтаїре** про що пишуть? – себто Бомарше і Вольтер.

Не можу стриматись і ввічливо, але іронічно, раджу товаришу коменданту, щоб замість чіплятися людей, міг би

навчитися правильно читати імена письменників, а не осоромлювати мундир офіцера, якому партія і держава доручили високу відповідальність і, до речі, місто Серет не йому належить, а він належить місту.

Такого зухвальства з мого боку він не очікував, був готовий знову накинутися на мене, але до книгарні хтось зайшов і товариш комендант міліції обпаливши мене грізним поглядом, вийшов без слова.

Михайло МИХАЙЛЮК

СВІТ ВІДЗНАЧАЄ ДЕНЬ СІМ'Ї

**«Сім'я, що в житті є важливіше?
Тепло рідних і ніжних рук...
Немає в світі ближчих і добріших,
Тут все прибагать і без мук!»**

8 червня в місті Сігету Мармаціей відбулася подія, приурочена до «Міжнародного дня сім'ї», організована ОЖУР, в якій брали участь українські сім'ї і сімейні представниці, жінки, на плечах яких стоїть вся родина.

Це свято було організоване головою ОЖУР, пані Ледією Співалюк, за підтримкою голови повітової філії СУР, пана Мирослава Петрецького.

З цієї нагоди подаю слово і привітання пані Співалюк:

*Шановний пане депутат,
Шановний пане голово,
Шановні пані та панове!*

Вітаю всіх з Міжнародним днем сім'ї. Наш симпозиум має таке гасло: «Щаслива родина – тато, мама, дитина».

У світі 15 травня відзначають Міжнародний день сім'ї. День встановлений Генеральною Асамблеєю ООН у 1993 р. і покликаний привернути увагу світового співтовариства до проблем сім'ї, до підвищення ролі родини у суспільстві, підкреслити важливість повних сімей, спонукати людей до усиновлення, створення будинків сімейного типу, звернути увагу на відповідальність у родині.

Родина, як зазначає ООН, продовжує залишатися центром суспільного життя, забезпечуючи благополуччя всіх її членів, починаючи з навчання дітей і закінчивши турботою про їхні сім'ї.

Сім'я – основний елемент суспільства, завдяки сім'ї міцніє і розвивається держава, зростає добробут народу.

З сім'ї починається життя людини, тут від-

бувається формування її як громадянина. Вона – джерело любові, поваги, солідарності та прихильності.

Сім'я – найбільше щастя, яке людина може створити сама.

В цей день відбуваються різноманітні заходи, симпозиуми, конференції, програми.

ОЖУР у своїм плані заходів передбачила на місяць травень захід, присвячений Міжнародному дню сім'ї.

Місяця травня, 12 числа, відзначався і День матері.

З цієї нагоди я хочу побажати всім сім'ям (старшим і молодим) взаємопорозуміння, щастя, нехай сім'я завжди буде міцна скеля – захист від негараздів. Нехай дитячий сміх лунає всюди, нехай всі сім'ї зігріває тепло любові, довгих років прожити разом.

Хай Бог благословить всі українські сім'ї, а чоловіки хай будуть опорою та відрадою для близьких та рідних.

*«Завжди будьте разом, любов бережить,
Образи і сварки подалі женить,
Хай про вас повідають слова:
Яка гарна ця ваша сім'я!»*

**Ярослава ШТЕЛЯК,
кореспондент**

З ПРАВОБЕРЕЖНОЇ МАРАМОРОЩИНИ НА ЗАКАРПАТТІ ВІДКРИТО ТУРИСТИЧНИЙ МАРШРУТ «ШЛЯХ ПИНТІ»

Днями туристичні шляхи Закарпаття (Україна) стали на 10 кілометрів довшими. Урочисто відкрито новий пішохідний туристичний маршрут «Шлях Пинті», який офіційно зареєстрували ще в 2014 році, потім ретельно готували, а минулоріч – презентували. Маршрут передбачає похід наймальовничішими місцями від села Новоселиця на Виноградівщині до села Велятино на Хустщині. Маршрут проходить по ґрунтовою (лісовою) дорогою по історичним місцям пов'язаним з опришком Григором Пинтею, тобто туристів спрямують шляхами українського Робіна Гуда. Мандруючи ним, гості краю довідаються про життя народного героя та його шляхетні і не дуже вчинки. Що може бути кращим, ніж відчуття себе справжнім опришком, поринути в легенду про славіні пригоди Пинті Велета, прогулятися місцями, де він жив та піднятися на вершину гори Кобила, пострілом із якої, за легендою, цей богатир зруйнував Хустський замок.

Легендарний карпатський опришок, гайдук Григор Пинтя – це унікальна та неординарна постать. Народився Григор в румунському селі Мегаж, 25.02.1670 року, в сім'ї шляхтича. Ще замолоду виступив проти австрійського панування, фактично для селян став місцевим «Робін Гудом». Зазнав численних переслідувань від влади. Прихисток знайшов собі на території Закарпаття, в селі Новоселиця, що на Виноградівщині. Там є місцина, яку називають

Пинтьова яма, де і зараз можна побачити сліди перебування опришка (однією з його кришок була печера в лісах поблизу Новоселиці). Судилося йому прожити лиш 33 роки. 14.08.1703 року, під час атаки на Бая-Маре (Румунія), капітан Пинтя Хоробрий був застрелений біля вежі «М'ясників». Але слава про його подвиги та людська шана, досі живі, і пам'ять про нього не загинула. Його діяння прославлені в закарпатських піснях та оповідках, в яких його іменують «наш рідний опришок Пинтя». А в Румунії він взагалі є національним героєм.

Історико-етнографічний маршрут «Шлях Пинті: від України до Румунії», розроблений спеціалістом сектору туризму та транскордонного співробітництва Виноградівської райдержадміністрації Горнецькі Валентиною Василівною. Історико-етнографічний маршрут «Шлях Пинті» промарковано згідно з державними стандартами, зокрема уздовж мандрівного шляху з України до Румунії облаштовані зони відпочинку та місця для наметів, поставлені інформуючі написи, вказівники напрямку тощо. Протяжність маршруту 10,2 км, перепад висот 450 м, тривалість маршруту 5-6 год.

Впровадження даного маршруту збільшить кількість туристів, покращить логістику

переміщення туристичних потоків між Виноградівщиною та Хустщиною, сприятиме формуванню унікального туристичного продукту та відродженню локальних традицій, звичаїв та фестивалів. Маршрут матиме і вигідне практичне значення, адже об'єднає два регіони Закарпаття. Презентований туристичний маршрут – це результат діяльності сусідніх регіонів України та Румунії. Втім на Закарпатті проходить лише біля 10 кілометрів «Шляху Пинті», тоді як загальна його протяжність – 200 кілометрів. Тому зараз фахівці двох країн домовляються про продовження маршруту та надання йому міжнародного (транскордонного) статусу.

**Ярослав ОДОВІЧУК спеціально
для часопису «Український вісник»**

Історична довідка. Пинтя Хоробрий (рум. Pinteazul, справжнє ім'я Григоре Пинтя – рум. Grigore Pinteazul; 25 лютого 1670, с. Мегажа (рум. Măgoaja), повіт Клуж, Семигород – 14 серпня 1703, Бая-Маре, Мармароцина, Румунія) – ватажок загону опришків (гайдуків), румунського походження. Учасник повстання куруців. Оспіваний у румунському й українському (закарпатському) фольклорі.

Михайло МИХАЙЛЮК

ОДИН БУДЗ, ДВА БУДЗИ...

(трафунок)

Тіньо і Тіниха запросили Ілашка не до літньої кухні, в якій вони варили і спали, а до великої хати, мов гостя веледного і дорогого, бо ж він не якась сільська «латка», а писар у примарії. Ходить від хати до хати з великою грубою «книжкою» під пахвою, в якій точнісінько, як у «ґрундбуху» (земельний реєстр), записано все: скільки чоловік має фалеч чи пражин поля, скільки худоби і які від того «маєтку» має «коти»¹ збіжжя віддати до «стату»².

Штука в тому, щоби якимось задобрити Ілашка, аби своїм тінтовим олуфком³ записав менше засіяної озимини, від чого і «коти» меншали.

Розкривши «книжку», Ілашко співчутливо зітхає, чухає потилицю і каже: «Вуйку, цього року ви мусите засіяти дві фальчі пшениці і півфальчі жита...» А господар сплесне руками і забідкається: «Бійтеся бога, пане Ілашку, та яка там пшениця вродиться на ґлимеях? Не доста того, що кінь ледве ноги волочить і ніхто не хоче зі мнов спрегатиси?»

Головне не дати Ілашкові наслинити олуфка і записати тих двох фалеч у «книжку», бо тоді все пропало...

Тому, покректуючи, немовби в попереку боліло, господар нахилиється і дістає з-під стола пляшку, заткану кукурудзяним качаном, а Тіниха кладе

на стіл порції – перед чоловіком маленьку весільну, а перед Ілашком пузату «бочечку», яку тільки панотцеві підносять, коли той перед Різдом ходить з свяченою водою. Тіньо виймає качан, пригнується до горла пляшки, зажмурюється від запаху самогонки, потім наливає «бочечку» по вінця Ілашкові, а собі неповну весільну порційку.

– Тривайте, пане Ілашку (аби тебе шляк трафив!), аби сте ніколи не дожили до того, до чого дожив я. Хоть бери торбу на плечі – і в старці! Пийте, не бануйте, як не мож, то не мож! І ви мусите свій хліб пантрувати! – приказує старий Тіньо, пантруючи за тим, як Ілашко питиме: вихилить відразу ту «бочечку» самогонки-первака, чи тільки пригубить і скривиться. Як вип'є відразу, то на добре, а як лиш губи намочить – то на біду. Послинить олуфко і фертігь!

На щастя, Ілашко не комизиться – горівка забулькотіла в горлі, він смачно облизався, і вже вертів у пальцях порожньою «бочечкою».

«Ага, попався на гачок, тепер ти мій», – зловтішав у думці старий Тіньо, а сам улесливо до Ілашка:

– Може, ще одну, до пари, пане писар? Бо такого чоловіка, як ви, треба пошукати, світом походити! Люди за ваше здоровля свічки запалюють у церкві, – з уст старого мед точився.

– Задурно фалите мене, вуйку, як циган свого коня на ярмарку, я мушу писати все так, як воно є і має бути! – набундючився Ілашко, постукуючи олуфком об стіл. – Бо я не за своїм розумом це роблю. Порєдок мусить бути.

– Хіба я не знаю? Порєдок, як у воську! – підтакнув Тіньо і

підсунув Ілашкові повну «бочечку». – Тривайте і не бануйте, – улесливо заглянув писарю в очі.

Якщо від першої «бочечки» Ілашко відчув теплий клубок у шлунку і легкий хміль у голові, то від другої, випитої так же необачно лакомно, йому замлоїло-засосало під грудьми і затуманило очі. Пригадав, що зранку похапцем з'їв тільки краєць хліба з кількома ложками кисляку, а тепер вже близько полудне. Хіба таку мощну горівку п'ють без закуски? Перед очима Ілашка мелькнули будзи, які сушилися на платві під стодолю Тіньового обійстя. А тих будзів п'ятнадцять-двадцять, як гарбузиків на городі, – заздрісно прикинув у думці Ілашко, коли зайшов у подвір'я за високим глухим парканом.

«Може здогадається старий скупіндрик хоч би гріночку того будза подати на стіл, чи пару яєць спражити, бо курей повна загорода», – понадіявся Ілашко. Та даремно чекав, аби господар гукнув жінці принести якусь закуску.

Натомість старий Тіньо, переконавшись, що пан писар геть розм'як від горівки, сховав пляшку під стіл, усівся напроти і вкрадливим голосом запитав:

– Ну шо, будемо писати, пане Ілашку?

Писар, якому ще треба було до вечора цілий кут обійти, а перед тим забігти додому і щось перекусити, бо інакше від голоду з ніг звалиться, взяв олуфко і схилився над «книжкою», шукаючи в ній ім'я господаря:

– Отже, дві фальчі пшениці, півфальчі жита... – і почав слинити олуфко.

Тут Тіньо притримав Ілашкову руку і докірливо мовив:

– Пане писарю, хіба така в нас бесіда була? Таж ми порозумілися ще до горівки: фальча пшениці і сорок пражин жита. Бог мені свідок! Вибачейте, може, то від горівки вам призабулоси. І як то я не докмітився – до такого первака треба було сказати бабі будза

накраяти, пару яєць спражити. Ну і голова у мене, лише про господарку думає.

Від згадки про закуску, тим більше про будзи на платві, Ілашка скорчила ще дужче млість, він наче дерев'яною рукою записав стільки тої сіянки, скільки сказав старий Тіньо. Підвівся, вийшов з хати і, ступивши два кроки від порога, вступився очима у будзи, які сушилися на платві під острішком стодоли: кругленькі, як гарбузики, з жовтуватою кіркою.

Чи крізь вікно вздрів Тіньо те Ілашкове «замилування» будзами, чи, може, розщедрився таки, бо все на його вийшло, він раптом гукнув на жінку:

– Маріє, дай Ілашкові один будз!

Жінка, яка замітала загороду, метнулася до платви, вхопила найменший будз, зірвала з-під плота великий лопух, завернула в нього того будза і тицьнула Ілашкові.

А Ілашко, якого душила злість від того, що дав себе обкрутити за дві чарчини горівки, відштовхнув дарунок і подався до хвіртки.

– Не хоче, не бере будза! – скрикнула ґаздиня. – А ти де там пропав?

З сіней хати обізвався старий Тіньо: – Дурна бабо, не бере одного, то дай два!

Не встигла, бо писар Ілашко вже минав провулок.

1 *Кота* – (рум. *coță*) частина урожаю, яка належала державі.

2 *Стат* – (рум. *stat*) держава.

3 *Олуфко* – (діал.) олівець.

Григорій ТЮТЮННИК

МУЗИЧНИЙ АНСАМБЛЬ

Оповідання

Якось в одному дворі хлопці вирішили створити музичний ансамбль.

Просто на вулиці зібралось з двадцять чи й більше дітлахів. Довго міркували й вирішили: буде у них чудовий ансамбль – з барабанщиком, сурмачем, хором і солістом! А хтось один припліскуватиме солістові в долоні.

Та от біда: не було барабана. Тому хтось порадив узяти замість нього мідний таз.

Сурми теж не було, і хлопці взяли замість неї трубу від старого грамофона, в яку й дудів щосили один з музикантів.

Соліста легко вибрали з тих, хто мав найкращі оцінки на уроках співів. А вже соліст добрав хористів, – без великої мороки вибрав десятьох хлопців, що мали гарний слух.

Після кількох репетицій ансамбль показав, на що він здатен. Від його оглушливого шуму всі мешканці вулиці й сусідніх кварталів мало не порозбігались хто куди.

Виступи тривали. Люди слухали та

тільки гірко всміхалися. А хлопці з ансамблю щиро дивувались – чому їх не визнають, і гадали собі, що це змова проти них з боку заздрісних суперників. «Як же це так, – не розуміли хлопці, – ми граємо й співаємо з такою радістю, а інших це тільки дратує?!»

Того ж дня їм зустрівся літній чоловік і запитав:

– Ви справді хочете мати музичний ансамбль? Один з хлопців гордо відповів:

– Ми його вже маємо! Ми ж виступали! Тоді літній чоловік сказав їм щось дивне:

– У музикантів мають бути спеціальні інструменти. А справжніх інструментів краще й не торкатись, як не вмієш ними володіти.

– А коли нам подобається грати! – задержувато відповіли діти.

На це літній чоловік сказав:

– Вам ще більше подобатиметься, коли навчитесь як слід грати на справжніх музичних інструментах. І якщо ви дійсно хочете мати музичний ансамбль, я дам вам музичні інструменти й навчу на них грати.

Хлопці зацікавилися.

– А де ж ті інструменти? – пролунало кілька голосів.

– У мене вдома. Мій батько був капельмейстером у турецькій армії. І коли турки покинули нашу країну, інструменти лишилися в нього. І вони й тепер цілі. Отож ви можете ними скористатись.

Один хлопець спитав:

– А можна нам подивитись?

– Гарзд. Проведіть мене додому, – сказав той чоловік.

Місяців через три з одного будинку вийшов хлоп'ячий духовий оркестр, – в однаковій формі, з однаковими значками на сорочках, – і почав грати на навколишніх вулицях.

Люди прийняли його дуже радо. Вони виходили на балкони, збиралися на вулиці і вітали музикантів – гаряче аплодували тим, кого раніше лаяли.

А за хлоп'ячим оркестром ішов літній чоловік.

Ішов і щасливо усміхався.

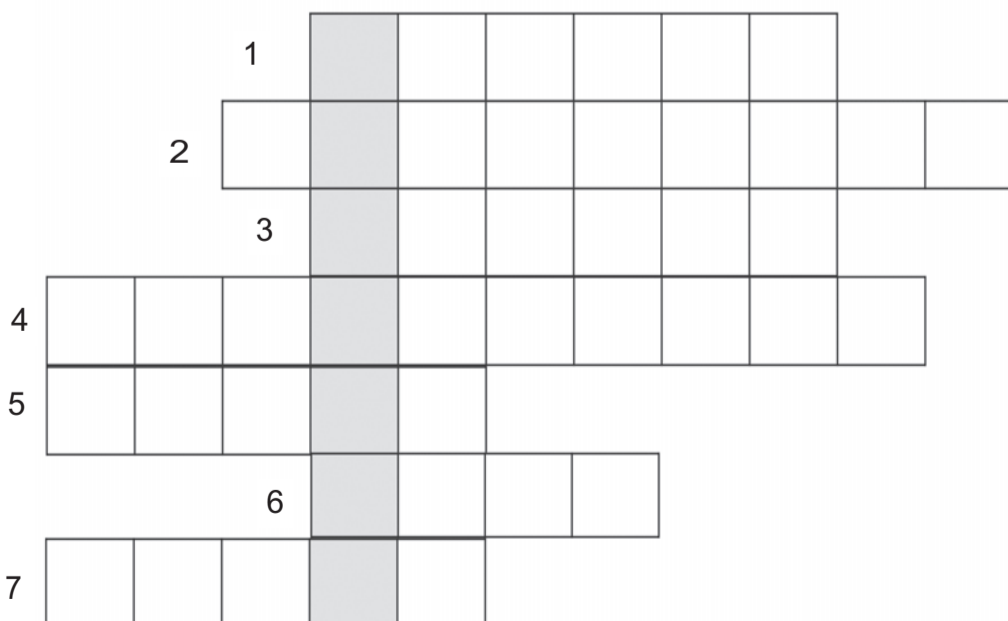
Кросворд

ІВАН ФРАНКО

1. Професія батька.
2. Село, в якому народився Іван Франко.
3. Ім'я лиса з казки поета.

4. Одна із професій Франка.
5. До чого перейняв любов Івась від матері.
6. Ім'я батька поета.
7. Хто говорив в казках письменника?

КЛЮЧОВЕ СЛОВО – як народ назвав поета.

Турор

- Що ж ти шукаєш Індію в Америці?
– Гм... А я повторюю геніальну помилку Колумба...

- Чому півень на одній нозі стоїть?
– Тому, що коли підніме й другу, то впаде.

- Ти був сьогодні в зубного лікаря?
– Був.
– Ну й що? Зуб більше не болить?
– Не знаю. Лікар залишив його в себе.

- Ти давно граєш у футбол? – запитують десятилітнього Віті.
А він відказує:
– З дитинства.

- Катрусю, скільки вас у класі?
– З вчителькою двадцять вісім.
– То, виходить, без вчительки – двадцять сім?
– Де там! Без учительки немає ніскільки.

СИМОНА ГАЛЕП – ЧЕМПІОНКА ТУРНИРУ ВІМБЛДОН

СИМОНА ГАЛЕП десятий рік поспіль виступила у Вімблдоні. У 2010 році румунка не змогла пройти кваліфікацію, а свій кращий результат показала в 2014 році, коли дійшла до півфіналу, поступившись

Ежені Бушар.

У липні Сімона Галеп перемогла у фіналі турніру Вімблдон грізну американську тенісистку, експерту ракетку планети Серену Вільямс (WTA №11) та стає чемпіонкою турніру.

Рахунок матчу 6:2; 6:2 на користь Сімони Галеп.

Галеп стала першою румунською тенісисткою, яка зіграла в фіналі Вімблдону.

Ця перемога стала для багатьох

несподіванкою, бо більшість експертів віддавали перевагу в цьому матчі саме Серені Вільямс. Для тенісисток ця зустріч стала 11 між собою та 2 в цьому сезоні і у восьми із

них Серена одержувала перемогу. Але Галеп довела, що не дарма її вважали однією із кращих тенісисток сучасності.

«Я ніколи не грала так чудово. Спасибі, Серена, що завжди надихала нас.

Я мріяла зіграти перед Королівською лоджею, це була мрія моєї мами, і сьогодні вона здійснилася» – сказала чемпіонка турніру.

Нагадаємо, що Сімона Галеп стала вже 4 ракеткою планети, а українська півфіналістка турніру Еліна Світоліна посідає 7 рядок світового рейтингу.

Значення кольорів

Більшість людей мають свій улюблений колір. У будь-якому випадку, колір може багато що сказати про вас.

Дивіться, що означає ваш улюблений колір і отримаєте цікаві ідеї, які принесуть користь у особистому житті!

Червоний – це колір пристрасті, гніву і високого кров'яного тиску. Червоний – це свого роду «перший» колір. Люди, яким подобається цей колір люблять отримувати задоволення тут і зараз.

Помаранчевий – дуже чуттєвий колір, оскільки він – це пом'якшений червоний. Він є улюбленим не для великої кількості людей. Даний колір асоціюється з емоційними реакціями і внутрішнім магнетизмом. І ще одна

важлива деталь: помаранчевий колір дуже близький до золота, який є кольором успіху і багатства. Ті, кому подобається цей колір, здатні на щирі почуття і інтуїтивно налаштовані на успіх. Якщо ваш улюблений колір оранжевий, то кнопки вимикача, коли справа доходить до пристрасті, у вас немає.

Жовтий – це колір сонця, життєвої сили, влади, але це далеко не ознака романтичної натури. Якщо жовтий ваш улюблений колір, то уважно стежте за кількістю вживаного у своїй мові слова «Я», коли вас цікавить хтось ще. Інакше про вас можуть подумати, як про дуже егоцентричну людину. Якщо ви зустрічаєтеся з людиною, чий улюблений колір жовтий, переконайтеся, що вона уважно слухає вас, коли ви розповідаєте про себе.

(далі буде)

Кросворд

Відповіді з 14 стор.

1. Коваль.
2. Нагуєвичі.
3. Микита.

4. Перекладач.
5. Пісні.
6. Яків.
7. Звірі.

Ключове слово – Каменярь.

Степан ОЛІЙНИК

ЧУДО В ЧЕРЕВИКУ

Як відомо, всі ледачі
Ждуть легенької удачі
(Без труда щоб їм везло!).
Так і з Васею було.

Вчиться Вася в п'ятім класі.
Якось друг і каже Васі:
– Знаю чудо я одне.
Чудо справді чарівне.

Будеш мати без мороки
Ти п'ятірки за уроки,
Лиш зроби, мій друже, так:
Роздобудь собі п'ятак,

Приліпи його, мов латку,
В черевик під ліву п'ятку,
Узувайся і ходи.
Піде діло – хоч куди!
Це я, – каже, – перевірю.

...Вася здуру і повірив.
Ліпить Вася Боровик
П'ять копійок в черевик.

Взувся,

Тупнув,

Взявсь у боки:

– Більш не вчитиму уроки:

Повезе мені і так,

Під п'ятою ж є п'ятак!

Вранці йшов і всю дорогу

Припадав на ліву ногу.

Ось і школа,

Ось і клас.

Арифметика якраз.

– Боровик, іди до дошки!

Вася встав, пом'явся трошки,

На п'ятак натис – дарма!

Де ж те чудо?

Щось нема.

...За годину викликають,

З географії питають.

Вася встав – ні в сих ні в тих,

Замість чуда – в класі сміх.

Мав мороку він велику,

Бо п'ятак у черевик

Відіграв одну лиш роль

– Надавив йому мозоль!

Закінчилися уроки –

Бігли учні в різні боки.

Ну, а Вася Боровик

Ледве тяг свій черевик.

Під п'ятою п'ять копійок,

А у сумці – стільки ж двійок!

Куток гумориста Куток гумориста Куток гумориста

Михайло ВОЛОЩУК

КУДИ БІЖИШ, СУСАНО?

– До лікаря біжу, Мотре,
Як ти дуже хочеш знати.
На жаль мушу, люба Мотре,
Зуб останній витягати.

– Скажи мені, Сусаночко,
То останній, отой в золоті?
Я ще вісім гнилих маю
У моїм брехливім роті...

МАТИ І СИН

– Послухай мене, синочку,
Ти у рідній Негостині
Бажаєш собі женитись
Цього року на Мокрині?

– Правда, я хотів би, мамо,
Цю Мокрину гарну взяти.
Ти би мала уже невістку –
Я – газдиню коло хати.

– Не роби цього, синочку,
То якась нечиста сила:
Її мати вже сім разів
В селі заміж виходила.

Така ж сама й донька буде,
Я, синочку, не дитяtko.

Бо що діє стара льоха,
Те зробить і поросятко!

ЗУСТРІЧ

– Рада, що тебе зустріла,
Так далеко, аж в Жаб'є.
Як тобі живеться, мила?
Скажи, в тебе діти є?

– В мене дочка і два хлопці –
Ксеня, Юрчик і Семен.
А десь так, за три неділі,
На світ прийде ще один.

Живу так, як можу, Ніно,
Бог діток, як бачиш, дав,
Але мужа, хоч молилась,
Бог мені не пристарав.

СКАЖИ, ДОЦЮ

– Скажи, ти вже любка маєш?
З міста він, чи із села?
Доцю, ти когось кохаєш,
Чи живеш собі сама?

– Не одного хлопця маю:
Маю Дуда, Степана,
Маю Циля і Миколу,
А ще Гриця і Стецька.

Юрка маю і Кіндрата,
І Олексу з Балківців.
Раз на тиждень пан приходить
Аж із міста Радівців.

БІДА

– Біду маю, Труню, в хаті,
Що не можу й кусня з'їсти.
Бо приходить із злості
Деколи на стіни лізти.

– Що то за біда прилізла
Й звідки саме в твою хату?
Розкажи, мене, Андрію,
Про оту біду прокляту!

– В жінки від одного часу
Є дуже дивацькі звички:
Хоче меблі із Канади,
А з Берліну черевички!

ОЖЕНИВСЯ П'ЯНИМ

– Чому, як женився, Грайле,
Казав, що я – перепілка.
Не признавсь мені, лайдаку,
Що, як воду, п'єш горілку!

– Як я міг тобі признатись
Словом чесним, словом жданим?
Я ж тоді був, пам'ятаєш?
П'яним, п'яним, п'яним...

14 липня у Великому Бичкові Караван українського фольклору виступив в день храму Святих Петра та Павла, на якому брали участь артистичні гурти з українських сіл Мараморощини, гурт пісні і танцю з

КАРАВАН УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

Сучавського повіту і два прекрасні ансамблі із України:

Народний аматорський оркестр гуцульських народних інструментів Рахівського районного будинку культури, диригент Іван Мисинчук і колектив учасників аматорської творчості Верховинського району, провідник Микола Максим'юк.

Очолив і zorganizував подію голова Марамороської філії Союзу укра-

їнців Румунії Мирослав Петрецький разом з місцевим головою бичківської організації Іваном Греченюком.

Ярослава ШТЕЛЯК,
кореспондент

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня RCR PRINT, Бухарест, Румунія

ISSN 1223-1614

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România